

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.
TELEFON : 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL :
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON : 158 SZÁM

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lej pótdíj ellenében kapják. ☐

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére :
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Az Erdélyi Magyar Földhitelintézet és a magyar gazdatársadalom.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet február 10.-i gazdaértekezlete új korszakot jelent az Erdélyi Magyar Földhitelintézet megalapításának a történetében. A gazdaértekezlet közelebb hozta a gazdatársadalom érdeklődését a Földhitelintézet eszméjéhez s ma már mindenhol élénk figyelemmel kísérik a kifejlődés útját.

Birtokosaink és kisgazdáink napról-napra növelik a lejegyzés alatt álló alaptőkét. Különösen megkapó a kisgazdatársadalom megmozdulása. Nincs nap, hogy a posta ne hozna Erdély különböző vidékein lakó, kisgazdáinktól levelet, melyben a Földhitelintézet iránt érdeklődnek, vagy részvényjegyzési szándékukat jelentik be.

A kisgazdák apró, ötszáz lejes részvényjegyzései sok tekintetben többet jelentenek az egytételi milliós jegyzéseknél is, mert ezek az ötszáz lejes lejegyzések kisgazdáink nemzeti és gazdasági öntudatának a fejlettségéről tesznek tanúságot. A kisgazdák megmozdulása azt mutatja, hogy a mi népünk is végre megérett saját sorsának az intézésére, meg tud állni már a maga lábán. Ráeszmélt, hogy külső támogatást nincs honnan várnia s mikor a magyar gazdatársadalom az önségtség elve alapján kigondolt nagy hitelintézetének a felépítéséről van szó, önként járul ő is az építőmunkához, hogy mihamarabb fedél alá juttathassa azt az intézményt, amely által még megmenetheti a jövőt.

Noha a törvény értelmében az Erdélyi Magyar Földhitelintézetnek részvénytársasági formában kell megalakulnia, erkölcsi jellege altruista és szövetkezeti lesz.

A husz milliónyi alaptőkét néhány tehetősebb birtokosunk könnyen össze tudná hozni, ez azonban azt a látszatot keltené, hogy az intézet egy tőkecsoport érdekeltiségét képezi. A Földhitelintézet szövetkezeti és önségtségi jellegét csak úgy tudjuk kidomborítani, ha a részvényesek sorába mindenlegyeset gazda belép. Az Erdélyi Magyar Földhitelintézet csakis így válhat az egyetemes magyar gazdatársadalom intézményévé. Amikor tehát gazdáinkat a részvényjegyzésre buzdítjuk, azt nem az anyagi, hanem az erkölcsi siker érdekében tesszük. A Földhitelintézet pénzügyi alaptőkéjénél sokkal lényegesebb az eszmei erkölcsi tőke.

Az Erdélyi Magyar Földhitelintézet jelentősége messzi kihat a jövőbe, vele nemzetünk gazdasági létének és fennmaradásának egyik legbiztosabb pillérjét építjük meg.

Dr. Oberding József György.

**Kérjük a tagdíjaknak
március hó 10-ig való
szives beküldését. —**

Amikor a műtrágya ára nem térül meg és a műtrágyázás mégis jövedelmező*

Írta: Dr. Bitterea Miklós.

Gyakran lehet hallani a mai szomorú viszonyok közt, még olyanok szájából is azt a panaszt, hogy „A 20 pengős búzát nem érdemes műtrágyázni!” akik egyébként a műtrágyázás hívei.

Hiába mutatta ki Fabriczius, az OMGE növénytermesztési szakosztályának ülésén, hogy sehol sem olyan olcsó a műtrágya, mint hazánkban, hiába közölt igen érdekes adatokat arra, hogy a műtrágya ára ma sem magasabb, mint a háboru előtt volt, sokan megmaradnak amellett, hogy ma nem érdemes műtrágyázni.

A „Mezőgazdaság és Kertészet” 1930. évi 2. számában közöltem a kalászkok műtrágyázásáról egy felsődunántúli nagy uradalomban elért eredményeket. 95 nagy táblán, kihagyott ellenőrzőparcellák termésével egybevetve figyelték itt meg, hogy mennyit használt a műtrágyázás. (Szuperfoszfát és mézsnitrogént használtak.) Az ideai eredmény gyenge. A 95 tábla közül csak 57-en mutatkoztak a műtrágyázás javára nagyobb termésemelkedés és így jövedelem is. Ez is aránylag kevés volt, 1—2 q között ingadozott kat. holdankint. 33 táblán a termés emelkedett ugyan, de a trágyázás költsége felemészttette a hasznot. 5 olyan tábla is volt, amelyen a termés sem emelkedett.

Ez a kedvezőtlen eredmény igen sok oknak, így főként a kedvezőtlen időjárásnak tudható be. Kerpely a Köztelek nagyhétében, 1929. dec. 14-én tartott előadásában rámutatott arra, hogy ez országos jelenség. A kései kitavasodás következtében megrövidült a kalászkok tenyészideje és azok rendelkezésükre álló táplálóanyagot nem voltak képesek kihasználni.

Igy volt ez minden olyan gazdaságban, amelynek a földjei jó erőben vannak. Kisgazdáknál azonban éppen azért használt a műtrágyázás, mert a rövidebb idő alatt a növény csak akkor birt kellőképpen kifejlődni, ha elegendő, könnyen felvehető táplálóanyag állott rendelkezésére.

Ezért volt abban az uradalomban, amelyről beszámolásom szól gyenge eredmény, míg a vidéken a kisgazdák soványabb földjein igen kielégítő.

Végző eredményben azonban az uradalom is jól járt a műtrágyázással. Műtrágyára

* E cikket dr. Bitterea Miklós gazd. főtanácsos, magyaróvári gazd. akad. tanár küldötte be szerkesztőségünkbe. Ma Romániában a legdrágább a műtrágya ára a szomszédos államok közül, amint ez az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztályának 1929. dec. 19-én Marosvásárhelyen tartott ülésén megállapítást nyert. Éppen ezért fokozott érdeklődésre tarthat számot e cikk már azért is, mert Magyarország egyik legkiválóbb szakfőnökének a tollából származik és a kérdés az erdélyi gazdaközönséget aktuálításánál fogva közelről érdekli.

kiadtak a 95 táblán összesen 35,051.01 Pengőt. A termésemelkedés értéke 53,283.78 P volt; tehát 18,232.77 P tiszta nyereség mutatkozott, ami a befektetett tőke 52.7%-os kamatozásának felel meg. Nem hiszem, hogy volna a mai viszonyok között ennél jobb befektetés!

Ha azt a 33 táblát veszem számításba, amelyen a termésemelkedés értéke nem haladta meg a felhasznált műtrágya árát, még ezek közt is akad, amelyekben — ha ez ellentmondásnak látszik is — műtrágyázás azért jövedelmezett, mert 1 q előállítási költsége alacsonyabb volt.

Az első 20 kg. nitrogén nagyobb mértékben fokozta a termést, mint a második és harmodik 20 kg. Megeshet például, hogy 20 kg. nitrogén (kb. 100 kg. mézsnitrogén) 150 kg. termésemelkedést okoz, ennek használata tehát vitán felül jövedelmező. Ha 40 kg. nitrogént (200 kg. mézsnitrogén) alkalmaznak, már csak 240—250 kg.-mal emelkedik a termés. A második 20 kg. nitrogén, tehát csak 70—100 kg.-mal emelte a búzatermést. Azért a műtrágyázás jövedelmező lehet, mert 1 q búzát olcsóbban állítottak elő.

Hasonló az eset akkor is, ha egyféle műtrágyával nem érünk el olyan termésfokozást, mint többfélenek együttes alkalmazásával. A cél mindig 1 q termés előállításának olcsóbbá tétele. Ez történhet a termelési költség csökkentésével — de emelésével is.

Ennek a látszólagos ellentmondásnak az a magyarázata, hogy vannak a kiadásnak olyan tételei (földbér, talajelőkészítés, vetés, ápolás, adó, kezelés), amelyek változatlanok, akár 6—8 q, akár 12—14 q terem egy kat. holdon. Kevésbé változnak az aratás költségei is. Egyedül a trágyázás (esetleg műtrágyázás) költsége az, ami lényegesen emelkedik.

Ezt ugyancsak annak az uradalomnak és egy szomszédos gazdaságnak a megfigyeléseivel kívánom bemutatni. Az uradalom kerületének kilenc tábláján volt rozs műtrágyázva. A termés minden esetben emelkedett — de a tiszta jövedelem nem. Ez a műtrágyázás ráfizetéssel járt. Az egyik rozstábla műtrágyázatlan részén a termés

	kat. hold-kint	8.65 q volt
120 kg. szuperfoszfáttal	, , ,	9.07 , ,
120 kg. szuperfoszfáttal és		
80 kg. mézsnitrogénnel	, , ,	10.89 , ,

Vagyis a szemtermésemelkedés értékét a műtrágyázás költségeiből levonva, még mindig ráfizelték a szuperfoszfát használatára 9.67 P, ha pedig szuperfoszfátot és mézsnitrogént is használtak 1.17 P-öt.

És a műtrágyázás mégis jövedelmezett, mert 1 q rozs előállítása kevesebbe került (16.87 P), ha szuperfoszfátot és mézsnitrogént is használtak, mintha csak szuperfoszfátot, vagyis ha a trágyázás költségei a legmagasabbak voltak.

A rozstermesztés mérlege műtrágyázatlan táblán.

Kiadás:	
Földbér	13.45 P.
Talajelőkészítés	45 — "
Istállótrágya (2 évenként 40%, à 0.60 P.)	28. — "
Vetés: mag 90 kg. à 18.-P.	16.20 P.
sorvetés, fogas 1/2 nap à 9.-P	4.50 P.
20.70 "	
Ápolás (gyomirtás)	2. — "
Aratás: aratórés 1/11. 8.85-ből	15.12 P.
hordás 1 fogat	9. — "
rakodás 1 nap	2. — "
cséplés, rostálás 1/10	15.04 "
41.16 "	
Adó: földadó	2.10 P.
egyéb adó	5.75 "
7.85 "	
Kezelési költség	7.50 "
Forgótőke kamata: kockázat eddig 10%	16.56 "
165.66	
	182.32 P.

Termés, mint bevétel:

17.90 q szalma és polyva à 2.-P.	35.80 P.
8.85 q rozsz került (182.32 — 35.30)	146.52 "
1 q rozsz előállítás került (4.52 : 8.85)	16.55 "

A kiadási tételekből állandó jellegű:

Földbér	13.45 P.
Talajelőkészítés	45. — "
Istállótrágya	28. — "
Vetés	20.70 "
Ápolás	2. — "
Adó	7.85 "
Kezelési költség	7.50 "
	124.50 P.

Ez tehát egyformán terheli a rozstermesztést, akár 8 q, akár 11 q rozsz termett holdankint.

Szuperfoszfáttal trágyázott rozsz termesztési mérlege.

Állandó jellegű kiadások	124.50 P.
120 kg. szuperfoszfát à 11.36 P.	13.63 "
Aratás 82.4 kg. à 18.-P.	14.83 P.
B.hordás 1 fogat 9.-P. + 2.-P.	11. — "
Cséplés, rostálás 1/10 90,7 kg.	17.22 "
43.14 "	
Forgótőke kamata és kockázat	18.12 "
199.40 P.	

Termés, mint bevétel:

18.24 q szalma és polyva à 2 P.	36.48 P.
9.07 q rozsz került (199.40 — 36.48)	162.92 "
1 q rozsz előállítás került (162.92 : 9.07)	17.96 "

Szuperfoszfát és mézsnitrogénnel trágyázott rozsz termesztési mérlege.

Állandó jellegű kiadások	124.50 P.
120 kg. Sp. 13.63 P. + 80 kg. Mn. 24.25 P.	37.88 "
Aratás 99 kg. rozsz à 18 P.	17.82 P.
Behordás, rakodás	
1 fogat 9.-P. + 2.-P.	11. — "
Cséplés, rostálás 1/10	19.44 "
48.26 "	
Forgótőke kamata és kockázat 10%	21.06 "
231.70 P.	

Termés, mint bevétel:

23.98 q szalma és polyva à 2.-P.	47.96 P.
10.89 q rozsz került (231.60 — 47.96)	183.74 "
1 q rozsz előállítás került (183.74 : 10.89)	16.87 "

Az összehasonlítás könnyebbé tette kedvéért és mert az Sz. gazdaságból olyan pontos üzemi adatok nem is állnak rendelkezésemre, a jövedelmezőségi számítás alapjául itt is az uradalom adatait használom. Meg lehet ezt tenni azért, mert a két üzem közel fekszik egymáshoz, talaj, éghajlat viszonyaik egyformák és végső eredményben, ha az egyes tételek számszerűleg változnak is — az arányok ugyanazok maradnak. Ebben az esetben pedig ez a fontos. Az egyedüli változás az, hogy ritkábban trágyázván, az istállótrágyázás költségeiből a rozszra eső részt csökkenteni kellett. Ebben a másik gazdaságban termett:

a trágyázatlan parcellán	k. holdankint	7.63 q rozsz
szuperfoszfáttal trágyázva		8.59 "
szuperfoszf. és mézsnitr. tr.		9.90 "

A termesztési költségek voltak kat. holdankint 168.32 P., 185.40 P., illetve 217.70 P a különbözően műtrágyázott parcellákon. A szalmatermés (kb.) volt 32, 34, illetve 43 P értékű kat. holdankint. Egy 1 q rozsz előállítás költsége kitétt a trágyázatlan parcellán 17.63 P-t, szuperfoszfáttal műtrágyázva 17.63 P-t, szuperfoszfáttal és mézsnitrogénnel műtrágyázva 17.63 P-t.

A rozsz 1 q-ja 18.— P-vel volt értékesítve, tehát tekintettel az 1 q rozsz előállítás költségeire, minden q rozszon mutatkozott nyereség

Urad. AK. ker.	1.45 P.	0.04 P.	1.13 P.
Sz. gazdaság	0.14 "	0.37 "	0.37 "

Vagyis, minél kisebb volt a kat. holdankinti átlagtermés, a rozsz minden q-ján annál kisebb haszon mutatkozott.

Figyelembe véve már most a különbözően trágyázott és az 1 q szemtermésen mutatkozó hasznot, kat. holdankint a következő jövedelem mutatkozott:

Urad. AK. ker.	12.83 P.	0.36 P.	12.30 P.
Sz. gazdaság	1.06 "	3.17 "	3.66 "

Különösen az Sz. gazdaság példája mutatja, hogy:

1. a legmagasabb termesztési költséggel sikerült a legnagyobb jövedelmet elérni,

2. az egy q rozsz előállítás költsége annál kevesebb volt, minél több volt a befektetés (műtrágya),

3. ugyanazon q-kénti előállítás költséggel mellett az erősebben műtrágyázott parcellák nagyobb jövedelmet adtak, mert több q-án mutatkozott a haszon.

Pedig a termesztési költségeket számítva, a műtrágyázás ráfizetéssel járt, mert a szemtermésemelkedés értéke a műtrágyázás költségeit nem fedezte minden esetben.

Urad. AK. kerület:

Termesztési költség emelkedés a trágyázatlanl szemben	17.08 P.	49.38 P.
A termésemelkedés értéke	3.96 "	36.72 "
Vagyis ráfizetés volt	13.12 P.	12.60 P.

Sz. gazdaságban:

Termesztési költség emelkedés a trágyázatlanl szemben	17.08 P.	49.38 P.
A termésemelkedés értéke	17.28 "	40.86 "
Jövedelem	0.20 P. ráfiz.	8.52 P.

Ezekben az összeállításokban a termesztési költségek emelkedésénél nem csupán a műtrágya ára, hanem annak kamatozása, az aratási költségek emelkedései is be vannak számítva.

Vagyis akkor volt — különösen az Sz. gazdaságban — az 1 q rozsz előállítás a legolcsóbb, akkor mutatkozott tényleg legnagyobb haszon, ha a termesztési költség a legnagyobb volt.

Feltűnő ebben a számításban az, hogy a műtrágya ára igen magas van felvéve, sokkal magasabban, mint amennyiért ma beszerezhető. Én azonban az uradalom központi számvevőségétől az adatokat így kaptam, nem lehetett, de nem is akartam rajta változtatni. (Ebben benne van a kiszórás költsége is.) Ugyanígy magas van — a mai tőzsdei árat számítva — a termények is értékelve. Mivel ugy a műtrágya, mint a rozsz ára magasabban van felvéve, mint amilyenek a mai árak, ez a számítást nem teszi torzzá és lehetetlenné, annál is inkább, mert az uradalomnak a műtrágya tényleg ennyibe került, a gabonát pedig valóban így értékesítette.

E fejtegetéssel nem azt akarom mondani, hogy a műtrágyázás mérlege minden esetben így alakul, csak arra akartam, egy a gyakorlatból vett példával rámutatni, hogy lehet a műtrágyázás még akkor is jövedelmező, ha a felhasznált műtrágya ára magasabb, mint a termésemelkedés értéke.

A gabona-vetés sortávolsága.

Ifj. Magyar Árpád, az E. G. 2-ik számában szakszerű közleményben felvetette a gabona széles sorokban való vetésének kérdését. Tekintettel arra, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok rá kell szorítsák a gazdát arra, hogy a régi termelési módokat a modern tudomány vívmányai s elvei alapján újból és újból vizsgálat alá vegye s az okszerű, viszonyai közé beillő újításokat kipróbálja s azokat meg is honosítsa üzemében, — főrekedvén ezzel a sokat emlegetett racionalizálásra, — időszerű lesz a felvetett kérdéssel is kissé részletesebben foglalkozni.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a gabona széles sorokba vetésénél a vetőmég megtakarítás majdnem fedezi a kapálás költségeit, ezzel szemben a termés tetemesen nagyobb lehet, nyilvánvaló, hogy ez a művelési mód általában de különösen a kis üzemekben, ahol a gazda s családtagjai munkája a gyakorlatban alig értékeltek, rendkívüli előnyöket nyújthat.

A tőlünk, illetve Magyarországtól nyugatra fekvő államokban a gabonafélék széles sorokban való művelése s ezzel együtt kapálása nagymértékben el van terjedve, Magyarországon és nálunk azonban egyáltalán nem, vagy alig, a szász vidéken különösen a Barcaságban azonban több gazdaságban láttam széles sorokba vetett s kapált gabonavetéseket.

Magával a kérdéssel röviden bár, de kimerítő alaposan s tárgyilagosan foglalkozik néhai Cserhádi Sándor, majd 40 évvel ezelőtt megjelent „Növénytermelés“-e, a magyar gazdasági szakirodalomnak e még most is egyik legkitűnőbb műve. Egy időben a szaklapok ismertették Demtsinski orosz ezredes buzatermelési módszerét, aki nagy távolságra, fészkekbe ületette a buzaszemeket s kihasználva a bokrosodási képességet, nagy bokrokat termelve, állítólag igen nagy terméseket ért el. Természetesen a szakkörök s egyes gazdák is kísérleteztek s foglalkoztak a kérdéssel régtől fogva s magam is ismertem gazdát, aki az Alföldön buzakapálással kísérletezett, de ez nem vezetett kellő sikerre.

Cserhádi megállapítása e kérdésben saját 3 éves kísérletei s számos gazda tapasztalata alapján röviden az, hogy a széles sorokba vetés a buza érését 8—10 nappal késlelteti, és pedig minél jobb a talaj, annál nagyobb a különbség, ami a szárazságra hajló éghajlat alatt nagy hátrány, mert annál nagyobb kárt tehet a rozszda, annál hamarabb következhetik be a mag megszorulása. Az érés megkésése összefüggésben van a nagyobb bokrosodással, mert a széles sorokban a buza jobban bokrosodik, ez szükséges is, mert másképpen nem adhatna nagyobb termést. Tehát oly viszonyok közt, ahol biztosan számíthatunk arra, hogy a megbokrosodást az időjárás nem akadályozza s ahol az erősen megbokrosodott s később érő növény fejlődésére kedvező időjárás bizony várható, ott a széles sorokba való vetés és kapálás helyén van. Ellenben, ott, ahol ezek a kedvező körülmények csak ritkán következnek be, a széles sorokban való kapás művelés nagy rizikóval jár. Megállapítja ezután Cserhádi, hogy „a gabonának széles sorokban való művelése az Alföldön, melynek klímája olyan szeszélyes, nem való s az nem is fog ott nagy tért hódítani“, továbbá, „ott, ahol a buzának széles sorokban való vetése helyényaló, a kapáláshoz fogatos vagy kerekés kézi kapák használhatók. A lókapák olcsóbb munkát végeznek, anélkül, hogy munkájuk tőkéletlenebb volna.“

Ha ezeket az azóta is beigazolódtott megállapításokat erdélyi viszonyainkra alkalmazzuk, úgy elsősorban klimatikus viszonyainkat kell vizsgálat alá venni. Általánosságban megállapíthatjuk, hogy a gabona, első sorban a buza, mert hiszen ez a főnövényünk, — széles sorokban való vetése és kapálása szempontjából azok a vidékeink jöhetnek számi-

14 darab szőke mangalica tenyészkán eladó

I. oszt. tenyészetből kg.-ként 60' — leíért.

Cím a kladóhivatalban

tásba, ahol az évi csapadék mennyisége nagyobb s annak eloszlása is kedvező, a hőviszonyok pedig olyanok, hogy a buza érésének idején a szélsőséges szárazság s a mag megszőrülését előidéző hirtelen nagy meleg nem gyakori. Azt hiszem állíthatjuk, hogy fő buzatermő területeink, a Mezőség legnagyobb része a bánáti s nagymagyaralföldi részek klímája ennek a kivánalomnak nem felel meg. Azonban kétségtelen, hogy domb és hegyvidékeinken sok helyen még mindig tekintélyes területek lehetnek alkalmasak ebből a szempontból. Ez azért is bir fontossággal, mert épen ezek a területek klimatikus s talajviszonyainknál fogva egyébként hátrányban vannak a mezőgazdasági termelés szempontjából az előbbi területekkel szemben.

A klímaterületi adatok némi konkretizálása kedvéért közlöm saját gazdaságom adatait, melyeket nem tartok még alkalmazsáknak arra, hogy a gabona, különösen a buzaakapálás rendszerét bevezessem, bár gazdaságom középhegység régióban, a Fehér Kőrös mentén fekszik 10 évi átlagban évi 720 mm-ért kitevő csapadék mennyiséggel. Álláspontomat azért tartom indokoltnak, mert a csapadék eloszlás kedvezőtlen s igen változó, így az 1909—1918-ig terjedő 10 év alatt a június havi csapadék mennyisége 36—178 mm-ig, a július havi pedig 46—204 mm-ig terjedően váltakozott, a hőviszonyok pedig olyanok, hogy a rendszeres művelés mellett is igen gyakori a buza megszorulása, sőt e tekintetben tetemes és gyakori különbségek észlelhetők a csak pár nappal későbbben érő bőtermésre nemesített s korábbi minőség buza között, előbbi hátrányára. Ezzel szemben a budapesti meteorológiai intézet régebbi felvételei szerint a Barcaság szász vidékén, ahol a gabonakapálás el van terjedve, az átlagos évi csapadékmennyiség 800—900 mm. között van, illetve ha ezen alul van is, a csapadék eloszlása egyenletesebb, mert az esős napok száma 40%, míg a Mezőség jó részén az átlagos évi csapadék mennyisége 500—600 mm., az esős napok száma pedig úgy itt, mint a csapadék mennyisége tekintetében magasabb zónába eső keletháromszéki, észak-erdélyi s magyaralföldi vidékeken, így saját gazdaságom területén is, csupán 30%. Ami Németországot illeti, ahol a gabona kapás művelése általában el van terjedve, tudjuk, hogy északi s északnyugati területei a tengermentéi klíma alá esnek, ahol a hőmérsékleti viszonyok egyenletesek, a csapadék bőséges s egyenletes eloszlású, szárazföldi klíma területein pedig általában, de még a legszárazabb vidékeken is, ahol az évi csapadék mennyisége középértékben 500—600 mm. az évi csapadékmennyiség több mint fele a május—októberi félévben esik le s pl. — 10 éves átlagot véve — június és július hónapokban az esős napok száma 14—17-et tesz ki s csak két helyen száll le ez a szám 11, illetve 13-ra.* Amint tudjuk, Németországban a nyarak is hűvösebbek s a hőmérsékleti viszonyok is egyenletesebbek, mint nálunk.

* F. Falke: Die Dauerweiden.

Ezekkel az adatokkal s körülményekkel áll okozati összefüggésben egyes országok termésátlagainak s azok összehasonlításának sokat vitatott kérdése is. Azokon a területeken, ahol széles vetéssel s kapálással, valamint bőtermő fajta változatokkal a tenyésztő meghosszabbítását megvalósítani a fentebbi természeti okok miatt nem lehet, (Magyarország, Románia, stb.) a gabonatermesátlagok egyenlő kultúrát feltételezve sem fogják elérhetni a kedvezőbb klimatikus viszonyokkal rendelkező államok átlagait. Viszont épen ezeknek a nyugati államoknak a példája mutatja, hogy olyan vidékeken, ahol az említett feltételek többé kevésbé megvannak, milyen rendkívüli kilátásokra nyílhat lehetőség, kapcsolatban azzal a ténnyel, hogy épen a csapadékviszonyok kedvező volta s a tenyésztő meghosszabbításának lehetősége nyújt módot a műtrágyázás fokozott, biztos s teljes kihasználására. Csupán egy példát kívánok errenézve tanulságos voltánál fogva felhozni. A cseh kormány a gabona termesztés fellendítésére irányuló akciói között mult évben, függetlenségének 10 éves fennállása alkalmából jubileumi termelési versenyt rendezett a legmagasabb buza és zab átlagtermések elérése végett. Buzatermésből elérték 255 esetből 63-ban 40 métermázsát Ha-onkint a legmagasabb termés volt 73 mázsza 92 kg. friss mag, ami 58 mm 71 kgram száraz magnak felel meg. Zabtermésből a legnagyobb termést érte el egy kisgazda 73 mázsza 80 kg. friss azaz 67 mm. 76 kg. szárazon számított Hakénti termeléssel. A versenyben zabtermésnél a 20 Ha-nál nagyobb üzemmél rendelkezők 7 esetben értek el 50 mázsánál nagyobb termést és a kisebb gazdák 25 esetben 51 mázsánál nagyobb termést száraz állapotban számítva.* Természetes, hogy a versenyre való tekintettel a trágyázás, műtrágyázás s munkaköltség kérdéseinél a rentabilis szempontjai elhanyagolhatók voltak, egyébként minden versenyző szigorú állami ellenőrzés alatt állott.

Közérdekű eredménynek tekinteném, ha soraim ráterelnék a figyelmet erre a Magyar Árpád által felvetett kérdésre, s a megfelelő viszonyok közt gazdálkodó erdélyi gazdátársaim közül mentől többen vállalkoznának, amint ezt magam is terveztem, kapás gabonaművelési kísérletek beállítására, közölve annakidején az eredményeket az E. G.-ban. A kísérletek irányítását s vezetését nézetem szerint az E. G. E.-nek kellene kezébe vennie.

Dr. Boros Béni.

* Die Ernährung der Pflanze. 1929. 16. sz.

Mi a hussertésenyésztés előnye a mangalicatenyésztéssel szemben?

Irtá: Kenessey Béla, a Hussertésenyésztők Országos Egyesületének (Budapesti) ügyvezető igazgatója.

(Folytatás.)

Takarmányozás. Kifejlődött, hasas kocák-nak, nyáron: Legelő naponta 2—3 órahosszat (édesfü, lucerna, baltacim, tarló, burgonyaföld). **Télen:** 10 kg. nyers répa v. burgonya és ½ kg. abrak (árpadara, korpa, zabdara).

Szojtatók anyáknak: Ellés után azonnal ivós. Ez háromnapig! (Áll: korpa, zabdara, viz keverékéből). Majd 25% árpadara, 25% rozsdara, 35% zabdara, 9% halliszt, 5% élesztő, 1% iszapolt kréta. **Télen:** ugyanaz adható.

Szopós malacok: négy hetes korig semmit csak anyatejet, ettől kezdve árpadarát v. anyjuk takarmányát kaphatják, amennyit megésegetnek.

Hizlalás: (Sónkasüldőnek!) Legjobb ad libitum azaz addig eteni, amíg a sertés csak akar. A takarmány összetétele lehet a legkülönbözőbb. A legmegfelelőbb a tiszta árpadara, de jó a feles árpa és zab, vagy árpa és tengeridarakeverék is. Ha van lefőlőzött tej, iró, vagy savó, azt adjuk a sertésnek. A legjobb ellenőrzés a mázsza. Ha a hizó naponta kevesebbet venne fel, mint 70—100 dkg., akkor valami hiba van az etetés körül. Naponta kétszer, még jobb, ha háromszor etetünk. Minél kevesebb állatot kell egy csoportban hizlalni. Süldőt pl. ne többet 20 drb.-nál. Nagyobb állatokat 10 darabnál.

A magyar piac a legjobban a 75 kg.-os sónkasüldőnek nevezett kevés zsiru állatokat, az erdélyi a 110, sőt annál is nehezebb sertéseket keresi.

Eredmények: A hussertés egy éves korban 180 kgos, sőt 200 kg-os is lehet hizlalás nélkül. Előhasi kocának lehet 10—15, később 18—20 malaca is. Elléskor az alom súlya 10—15—20 kg. négyhetes korban mérve 60—90—100 kg. is lehet. Jó koca 10 hetes szoptatás után nem veszít többet súlyából, mint testsúlyának 8—10 százalékát. Süldők hizlalva, 4 hónapos korban 60 kg.; 6 hónapos korban 80—90 kg.; 1 éves korban 160—180—240 kg-osak is lehetnek. A feletetett takarmány legkevesebb, mint 20%-át fordítják testük felépítésére. Van réa eset, hogy ez esetenként 35, sőt 40%-ot is elér. Tehát 100 kg. feletetett takarmányból 40 kg. sulyszaporulat lesz.

A hussertések előnye a mangalicával szemben. 1. Ez közepesen 10, amaz 5 darab malacot ellik. Ez egy éves korban 200, amaz csak 60—80 kg. nehéz. Emekben a befektetett tőke legkésőbb egy év alatt megtérül, amabban két év múlva. Ez mindinkább keresettebb, amaz mindinkább mellőzött árut ad.

2. Egyforma viszonyok mellett a hussertés kétszer, sőt háromszor nagyobb hasznót ad, mint a mangalica.

„TRANSYLVANIA“

Faiskola és Szőlőoltványtelep
Aiud-Nagyenyed.

Nagyobb mennyiségű fa- és szőlőoltvány
a legolcsóbb árban beszerezhetők.
Árjegyzék ingyen 266

Ha csodás gyümölcstermelést
akar, permetezzen télen

„SZULFAROL“

kénvegyület permetező szerrel.

Minden gombabetegség, lisztharmat, gyümölcspenész ellen legjobban bevált védelmi szer. Ösztől kora tavaszig, rügyfakadásig permetezzünk 2%-os Szulfarol oldattal!

Lerakatok: Aiud-Nagyenyed: Hangya Központ; Alba-Iulia-Gyulaféhérvár: Carl F. Jickeli; Arad: Mezőgazdák Kereskedelmi r. t., Sindicatul Viticol Timiş-Torontal; Bistrita-Beszerce: Verkaufshalle; Braşov-Brassó: Krafft & Herberth; Carci Mari-Nagykároly: Spitz Mór; Covasna-Kovácsna: Wittenberger Mór; Cernăuţi-Csernovic: Schmidt & Fontin; Cluj-Kolozsvár: S-sor F. Gergely; Dej-Dés: Reuniunea Agricola Someş-Szamosmegyei Gazdasági Egylet; Gherla-Szamos-ujvár: Florian Jakob; Gyorok-Györök: Michael Schneeberger; Luduşul de sus-Felsőludas: Gál Zoltán; Lugoj-Lugos: Camera de Agricultură; Medias-Medgyes: Johann Schmidt; Odorheiu-Szekelyudvarhely: Varró Elek; Oradea Marc-Nagyvárad: Reuniunea Agricola Bihor-Biharmegyei Gazdasági Egylet; Oraviţa-Oravica: Farmacia Knoblauch; Pancota-Pankota: Ioan Kayser; Satu Mare-Szatmár: Sindicatul Agriculturilor-Gazdasági Egylet; Sibiu-Nagyszében: Carl F. Jickeli; Sighişoara-Seg űvár: I. F. & A. Hesshaimer; Teremia Mare-Nagyterem: Primăria; Tg.-Mureş-Marosvásárhely: Farmacia Dávid János; Timişoara-Temesvár: I. Faicievici, Bulev. Reg. Ferd. 8.; Turda-Torda: I. Eszényi.

Vértetű ellen

minden sebhelyet megvéd az

»ALMOLA«

* Kátrány-készítmény *

A legolcsóbb Arzén permetezőszer!

ARZOLA „45“

olcsóbb mint minden más Arzén permetezőszer.

Szölőben: megöli a molyt. Cyümölcsösben: megöl minden rágó férget.

Lóherében, lucernában: ápiobogár, bőde stb. ellen.

3. A mangalica inkább a nagybirtokos, a hussertés a kisbirtokos sertése, mert ugyanakkora befektetés mellett többet jövedelmez, mert a kis ember szebb és jobb hussertést hizlal, mint a nagybirtokos, mert a kisember olcsóbban hizlal, mint a nagy és tökeerősek. A nagyobb tenyésztők és hizlalók abban vannak előnyben, hogy hizlalt sertéseik nagyobb tömegben és egyöntetűbb minőségben van készzen.

4. A hussertés határozottan tiszta állat. Aki a tisztaságot elhanyagolja, annak hussertése nem lesz. Tehát hussertés tisztaságra nevel.

5. A mangalica a múlt, a hussertés a jövő sertése!

Az erdélyi közép, vagy kisbirtokosok jól teszik, ha minél előbb reátérnek a hussertés tenyésztésre. Ez szinte életkérdés. A mangalicát egészen feladni nem kell, de kisembernek a mangalica drága játék. Erdélyben ajánlatos york mellett berkshiret is tartani. Tanuljanak a magyarok a szászoktól. Azoktól nagyon sokat lehet tanulni. Tenyészanyagot csak jót vegyenek. Magyarországon van elég, nem kell érte Németországba menni. A magyar magyarnál vásároljon a lehetőség szerint.

Vásárlásoknál ügyeljünk a leszármazási lapra. Ez például Magyarországból származó állatoknál az Országos Egyesület által hitelesítve legyen. A leszármazási igazolványban ne azt nézzük, hogy mi az anya, vagy az apa neve, hanem, hogy az anya és az anyák menyinyi malacot neveltek és milyen anyák voltak! Minél jobb anyától származik a kan, vagy a koca és minél jobb anyától származó kannal lett lebugatva, annál nagyobb a valószínűség, hogy az eredmények is jók lesznek.

Mégegyszer mindenki véssé emlékezetébe: *Leszármazási lap nélkül állatot ne vegyen; az igazolványban benne kell lennie az anyák teljesítményének azaz a „malacnevelőképesség-nek!”*

(Vége.)

Magyarország mezőgazdasága a háború után.

Irta: Dr. Oberding József György, okl. közgazda.

A háború utáni Magyarország mezőgazdasági helyzetének a vizsgálata élénk képet nyújt arról a küzdeletről, melyet a magyar nemzetnek fennmaradásáért és gazdasági boldogulásáért kell folytatnia. A trianoni területvesztés súlyos megrázkódtatást idézett elő az ország mezőgazdaságában és fokozottabb megterhelést rótt rá. Amíg a régi Magyarország ipari nyereségében való gazdagsága lehetővé tette az iparcikkek importjának az ipari nyereség exportjával való fedezését, ma az iparterületek elvesztése következtében az iparcikkek importját is a mezőgazdasági termények exportjával kell fedezze. A mai Magyarország gazdasági életének legfőbb létalapját a mezőgazdaság képezi, a mezőgazdaság tehát hű tükre az ország közgazdasági életének és gazdasági erejének.

Ha Magyarország mezőgazdasági produktivitását a gazdasági erő kifejtés fokmérőjének tekintjük, úgy a mezőgazdasági termelés terén elért eredmények alapján az ország örvendős gazdasági megerősödését és előhaladását állapíthatjuk meg. A gazdasági élet terén kifejtett hősi küzdelmét azonban csak akkor tudjuk igazán méltányolni, ha számba vesszük az elmúlt évtized munkájának az eredményét.

A háború, a forradalmak és Trianon harminc esztendővel vetette vissza Magyarország mezőgazdaságát. Az 1920—22. évek mezőgazdasági termésének terméseredménye az 1890-es évek elején észlelt termés eredménnyel volt megegyező, de megfeszített, céltudatos munkával 1925-ben már elérték az 1900-as évek, napjainkban pedig a háború előtti évek termés-

nívóját (sőt némely tekintetben már meg is haladták azt). Az utolsó hat év alatt tehát majdnem három évtized munkájának az eredményét reprodukálta a magyar mezőgazdaság.

Azok a kutatások, melyek az egyes államok gazdasági produktivitását teszik vizsgálat tárgyává, különösen a nemzetközi statisztikai összehasonlítása szempontjából birnak jelentőséggel. Egy állam gazdasági produktivitásának az eredménye annak gazdasági életrealitására és gazdasági létjogosultságáról tesz tanúságot. Ha az egyes államok gazdasági életét e produktivitás szempontjából vizsgáljuk, úgy az e téren elért eredményeik szerint bírálhat tárgyává tehetjük állami létük gazdasági létjogosultságát is. Egy ilyen irányú kutatás mindenestre nagyban hozzájárulna a békeszerződések tévedéseinek az igazolásához, főleg a páriszkörnyéki békeszerződések által létrehozott új államalakulatokat illetően.

Szerény tanulmányunk ily messzemenő célokot nem követ, feladatának csupán a háború utáni Magyarország mezőgazdasági helyzetének az ismertetését tűzte ki, szembeállítva azt a háború előtti helyzettel. Magyarország mezőgazdasági helyzetének a megismerése sok tanúsággal szolgál Románia számára is, hiszen a mezőgazdasági termelés természetes feltételei éppen ebben a két országban a legmegegyezőbbek.

Magyarország mai kiterjedése 91.243 km², ebből a mezőgazdasági művelés alatt álló terület, beleszámítva a nádasokat és a földadó alá nem eső területeket is, 16.161.774 kat-sztrális holdat tesz ki. (Nagy-Magyarország Romániához csatolt mezőgazdasági művelés alatt álló területe 17.764.881 kat. hold.)

A mezőgazdasági művelés alatt álló terület műveléságak szerint való megoszlását az 1. sz. táblázat tünteti fel. Eszerint a termő terület legnagyobb részét, az összes területek majdnem kétharmadát, a szántóföldek foglalják el.

1. Magyarország területe művelési ágak szerint az 1928. évben katasztrális holdakban.¹

Szántóföld	— — — — —	9.707.288
Kert	— — — — —	184.171
Rét	— — — — —	1.162.987
Szőlő	— — — — —	375.014
Legelő	— — — — —	1.751.343
Erdő	— — — — —	1.904.002
Nádas	— — — — —	52.785
Földadó alá nem eső terület	— — — — —	1.024.179
Összes terület		16.161.744

A szántóföldterület ily nagymérvű kiterjedése (a háború előtt a szántóföld az összes terület felét sem tette ki) az ország kalászos termelésének viszonylagos megnövekedését vont maga után, minek folytán a mezőgazdasági termelés meglehetősen egyoldalúvá vált.

Ha az egyes művelési ágak területi arányának a megoszlását a háború előtti és háború utáni állapottal vetjük össze (1. 2. sz. táblázat) még inkább szemléltetőbbé válik a művelési ágak egymáshoz való aránytalansága.

2. A művelési ágak aránya Magyarországon az összes területhez viszonyítva az 1915.² és 1920.³ években.

	1915.	1920.	
Szántóföld	— — — — —	43'9	60'2
Kert	— — — — —	1'3	1'1
Rét	— — — — —	9'4	7'2
Szőlő	— — — — —	1'1	2'3
Legelő	— — — — —	11'9	10'9
Erdő	— — — — —	27'0	11'8
Nádas	— — — — —	0'2	0'3
Nem termő	— — — — —	5'2	6'2

¹ L. Statisztikai Havi Közlemények XXXII. évfolyam 7—9. sz.

² L. Dr. Fodor Ferenc: Magyarország gazdasági földrajza.

³ L. Magyar Statisztikai Szemle: A háború előtti Magyarország statisztikai adatai a megmaradt és elvesztett területek szerint részletezve I. évf. 7—8. sz.

Míg a háború előtt a művelési ágak a legkedvezőbbben oszlottak meg egymás közt, ma a szántóföld és a szőlőterület aránytalan megnövekedésével szemben a kert, rét, legelő és különösen az erdőterület lényeges csökkenésével találkozunk. A szántóföld megnövekedésével szemben, ami a mezőgazdasági termelés egyoldalúvá válását idézi elő, a rét és legelők csökkenése az állattenyésztés visszafejlődésére hatott károsan.

(Folyt. köv.)

M e g h i v ó

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Dohánytermelési Szakosztálya folyó évi március hó 8-án, (szombaton) d. e. 10 órakor, Cluj-Kolozsváron az E. G. E. Str. Mureşan (Attila-utca) 10. sz. alatti székházában

dohánytermelési szakértekezletet

rendez, amelyre az erdélyi, bánáti, Körös- és Szatmár vidéki dohánytermelő gazdaközöniséget ezúton tisztelettel meghívjuk.

Cluj-Kolozsvár, 1930 február 24.

Dr. Péter Béla s. k.

Török Bálint s. k.

az E. G. E. Dohánytermelési Szakosztályának elnöke.

az E. G. E. Dohánytermelési Szakosztályának előadója.

Tárgysorozat:

1. Jelentés az 1929. évi termésű dohány bevételeiről.
2. Állásfoglalás a dohány osztályozásának és árának kérdésében.
3. Az 1930 évi termelési szerződések ügye.

VETŐMAGVAK

Lucerna- és lóheremagvak,
arankamentes államilag olomzárólt

Zöldség- és virágmagvak
garantált fajtisztaság és csiraképes

Fü- és heremagvak állandó rétek
és legelők bevetésére

Takarmányrépamagvak eredeti
behozatal közismert tenyésztőktől

Műtrágya

Kertművelési és méhészeti
cikkek nagy választékban

Raktárról szállít legolcsóbb ár mellett az

Erdélyi Szász Gazdasági
Egyesület árucsernoka
S i b i u

Sürgöncim: **Verkaufshalle Sibiu.**
Telefon: No. 200. Árjegyzék ingyen.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT.

Cluj-Kolozsvár, Piaţa Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám.

Fiókjai: Timişoara, Déz, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon.

SAJÁT TÖKÉI: 141 MILLIÓ LEJ

Affiliált intézetei: Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár Rt. Szászrégenben, Népbank Rt. Bánffyváradon és Szamosújvári Hitelbank Részv. Társ. Szamosújváron. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizabély. — Betéteket elfogad. — Áraktár a vasút mellett.

EGYLETI ÉLET

Az Erdélyi Magyar Földhitelintézet előkészítő bizottsága irodát állított fel az E. G. E.-ben. Az Erdélyi Magyar Földhitelintézet alapítása tárgyában az E. G. E. által összehívott február hó 10-i gazdaértekezlet az intézet alapítása körül felmerülő ügyek intézésére előkészítő bizottságot szervezett. Az előkészítő bizottság az E. G. E. égisze alatt és székházában (Kolozsvár, Attila-utca 10. sz.) külön irodát állított fel, mely működését febr. hó 17.-én kezdte meg s a jövőben, minden a földhitelintézet megalakulására vonatkozó ügyben, készséggel áll a gazdaközönség rendelkezésére. Részjegyzések az alapítási felhívásban megjelölt helyeken kívül itt is eszközölhetők.

A tavaszi vetőmagvakat beszerezni óhajtó kisgazdák részére a kolozsvári mezőgazdasági kamara támogatást nyújt. A támogatás lényege abban áll, hogy a jó vetőmagot vásárolni óhajtó kisgazda a falusi gazdakörnek vagy az E. G. E.-nek bejelenti, hogy kitől, honnan, milyen fajtájú, milyen mennyiségű és milyen áru vetőmagot óhajt vásárolni. A gazdakör vagy az E. G. E. ezt bejelenti a kamarához. A vétel alkalmával a kisgazda a megvásárolt magra az érték 25-50%-ig előleget ad az eladónak, a többit a kamara kifizeti. A gazda így váltó fedezet ellenében 6 óra kamatmentes kölcsönt kap és a hátrálékos összeget nem az eladónak, hanem a kamarának téríti meg. Szükség esetén bővebb felvilágosítással készséggel szolgál az E. G. E. Titkári hivatala.

Tiltakozás a magas benzin, petrolium és olaj árak ellen. Köztudomású, hogy milyen horribilis adókkal súlytotta a kormány a hajtóerőket, amilyenek a benzin, petrolium és olaj. Ezek a terhek és az általuk előidézett újabb gazda gondok az E. G. E.-t arra indították, hogy az érdekeltektől traktor-tulajdonosokat egy értekezletre hívja össze. A február hó 20.-án összeült értekezlet kimondotta, hogy memorandum mutat rá az újabb terhek súlyos következményeire. Kérni fogja a gazdák tehermentesítését és ugyanily értelmű felirat küldése céljából megkeresi a társaságokat és mezőgazdasági kamarákat is.

Gazdakörök szervezése Szilágymegyében. Egyletünk elnöksége egyetértve a Szilágymegyei G. E. elnökségével e vidék gazdaköreinek megszervezését dr. Nagy Endrere bízta. A szervezési körut 7 napos programja magába foglalta Szilágypanit, Sarmaság, Szilágyballa, Magyaroroszló, Sámson, Kusaly, Macsolya, Erked, Szilágygörcsön, Szilágyfőkeresztur, Kis- és Nagydoba, Szilágyszentkirály, Diósd és Egrespatak községeket. A gazdaköröket valamennyi felsorolt községben sikerült megalakítani. Az egyes községekben belépett gaz-

daköri tagok száma 30 és 60 között van. Egyletünk kiküldöttjét mindenütt szívesen fogadták a gazdák, amiben jelentős része volt a dr. Sári Béla által jól megszervezett programnak és annak a lelkes beharangozásnak, amelyet dr. Gazda Endre a Szilágymegyei G. E. ügyvezető elnöke bocsátott ki. A szervező köruton a Minerva Biztosító Intézet képviselőjében dr. Vass András vezértitkár vett részt, míg a Sz. G. E. megbízásából Kovács János és Visky Péter birtokosok, Kerekes András ny. hitoktató és Altnäder Béla ny. főszolgabíró felváltva vettek részt. Az alakuló gyűlésekkel kapcsolatban 6 községben gazdasági fimbmutató is volt, melyekhez a szakszerű magyarázatokat dr. Nagy Endre és dr. Vass András szolgáltatották. Szilágyság jómódu, szorgalmas és tanulni vágyó gazdanépe régóta várt ez alkalomra; az E. G. E. részéről minél többszöri látogatást kér, amit különösen a gazdasági kérdések előterében álló hármas határrendszernek a szabad gazdálkodással való közeli felcserélése, a gyümölcsfák modern ápolásának megismerése és a tulásba ment direkttermő szőlőknek jobb fajokkal való kicserélése és a tejértékesítés szervezése tesznek szükségessé. A derék szilágyságiak csak viszontlátásra bucsuztak az E. G. E. kiküldöttjeitől és újabb szervező körutra vissza várják őket.

A nyujtodi gazdakör most küldötte be jelentését az E. G. E.-hez, amelyből a többi gazdakörök okulására közöljük, hogy a gazdaköröknek összesen 29 gazdasági gépe van 72.000 L. leltári értékben, amelyek használati díja fejében 12.000 L.-t vett be 1929-ben a gazdakör és ezt is új gépek beszerzésére fordítja. A gazdakörnek jelenleg van 3 vetőgépe, ebből egyet a tavaly vett 19.000 L.-ért, 6 lókapája, 4 sorhuzója és extirpátorja, 4 krumplici kieszedő gépe, tárcsás boronája, 2 triörje rostája, „Rózsa“-gereplyéje, 3 trokárja, szecske-vágója stb. Ebből láthatjuk, hogy helyes vezetéssel milyen áldás egy gazdakör a faluban. Hol van olyan gazdakör, ahol ezekre szükség ne volna és hol nem tudná beszerezni ezeket a gazdakör, ha meg van hozzá a jószándék a közös munkára? A nyujtodi kisgazdák már nem adnak pénzt gépekre, mert a meglevők használati díjából, az azokba fektetett tőke kamatjából vásárolhatják azokat.

Népházat épít a mákófalvi új gazdakör. Mákófalva lelkes magyar földművelő népe a télen megalakította az E. G. E. fiókja gyanánt a községi gazdakört. A gazdakör alakulásának elhatározását egy másik is követte hamarosan, amennyiben elhatározták, hogy egy népházat építenek. A gazdakör már meg is vásárolta a telket és tavasszal közös munkával és áldozattal fel is építik azt. Örülnek, ha az első új gazdaköri otthon minél hamarabb fedél alá kerülne és felavatási ünnepélyét megülhetnék. A mákófalviak példáját szívesen állítjuk oda a többi kolozsmegyei gazdakörök elé.

Tejszövetkezetet alakítani óhajtó gazdakörök figyelmébe ajánljuk, hogy a tejszövetkezetek a szövetségi törvény hatálya alá tartoznak és a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének kötelékében működnek. (A Szövetség címe: Kolozsvár, Minerva-utca 3. II. em.) A gazdasági egyletek a jogiszemélyekről szóló törvény hatálya alá tartoznak, tehát a tejszövetkezetek alakítása tárgyában a fentti cím keresendő meg és nem az E. G. E. Miután az utóbbi időben e tárgyban több megkeresést kapott, az E. G. E. szükségesnek tartottuk általános tájékoztatás céljából közölni a fentieket.

A gazdakörök gazdasági gépeinek beszerzése ügyében az E. G. E. Kolozsmegyei Osztálya egy körlevelet bocsátott ki, amelynek nyomán elsőnek a kolozsi gazdakör jelentkezett, amely egy triört vásárolt, miután a kolozsi vetésekben, ép úgy mint a kolozsváriakban is a vadzab nagyon el van szaporodva. A Kolozsvári Gazdasági Egylet a tagjai részére két drb. triört vásárolt.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1928. évre 300-L. tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Szabó M. Kolozsvár.

1929. évre 300-L. tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Kertész B. Marosvásárhely, Vm. Gazd. Egy. Szatmár (150), Bándy B. Sarmaság (70), Szabó M. Kolozsvár, Wilde K. Borbátviz, Klein A. Dész (100) Krasznai Gy. Mlona (450).

1930. évre 350-L. tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: dr. Vajna Á. Gidófalva, Vm. Gazd. Egy. Szatmár, Bándy B. Sarmaság (100), Csiba S. Érmihályfalva, Glück F. Gyfehervár, Buding Gy. Billéd, Török K. Fráta, Hitelszövetkezet Köpecz (150), Brunner B. Bors, Gazdakör Nkapus, gr. Bethlen B. Keresd, Feigl E. Delta, Sternhal A. Nsza'onta, br. P. Horváth A. Szőkefalva Gazdakör Árkos.

1930. évre 300-L. tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Bányai J. Szkeresztur.

Szőlőoltvány, gyümölcsfa,

valamint gyökeres rippária portális és berlandieri szőlővesszőket megbízható helyről telepítsünk.

Ajánljuk 20 év óta fennálló telepünkről: garantált fajtisza minden betegségtől mentes duggyökeres szőlőoltvány és gyümölcsfáinkat.

Tekintettel az évi nagy keresletre igyekezzék rendeléseit mielőbb hozzánk juttatni, minthogy a múlt évben nagyon sok vevőnk nem tudtuk kielégíteni. Árjegyzéket kívánatra díjmentesen küldünk mely a szőlőültetésről valamint a káros növények irtásáról sok hasznos tudnivalókat tartalmaz

Székely Gábor és Tsa. szőlőoltvány és gyümölcsfatelep Diosig in Bihor.

278.

A tengeri-többtermelés

alapfeltétele: bőtermő, megbízható, tökéletes vetőmag!

A „FUNK BROS“ világos sárga, dus olajtartalmu, lófogú nemesített eredeti vetőmag 100% csiraképes és utólérhetetlen biztos többtermés.

A „FUNK BROS“ nemesített lófogú tengerivetőmagvak az Egyesült Államok Földművelési Vetőmagellenőrző osztályai által felülvizsgálva, eredeti amerikai csomagolásban szállítanak

A „FUNK BROS“ nemesítőtelep kizárólagos képviselője Közép-Európa részére:

Szücs Zsigmond, Budapest VI. Teréz-körut 26.

Felvilágosítással szolgál és rendeléseket elfogad a Romániai képviselőlet:

Saturnus Kereskedelmi Vállalat Sft. Gheorghe (Sepsiszentgyörgy).

Felhívás az 1930 évi tagdíjak sürgős befizetésére.

Tisztelettel felkérjük az Erdélyi Gazdasági Egylet összes tagjait, hogy úgy a január hóban esedékessé vált folyó évi, mint az előző évekről hátralékos tagdíjait legkésőbb március hó 10.-ig sziveskedjenek be- küldeni az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala címére (Cluj-Kolozsvár, Str. Andrei Muresan—Attila-u. 10), mert az egyesület sulyos anyagi körülményei arra kényszerítik, hogy ellenkező esetben ez idő elteltével az egyesületi jogtanácsos ur útján küldje ki a felszólításokat. Minden Tisztelt Tagtársunk a saját érdekében cselekszik, ha a felesleges költség szaporítást elkerülve tagdíj tartozását idejében rendezi.

Kolozsvár, 1930. február hó 12.

Az E. G. E. Elnöksége.

Vegyes közlemények

A traktor munkája filmen. A Román Gépkereskedelmi R. T. az International Cormik traktorok gyártási módját február hó 19. és 20-án a kolozsvári „Urania” moziban bemutatta a szép számban egybegyűlt gazdaközönségnek, ugyanekkor filmen bemutatott egy modern, ló nélküli gazdaságot, melyben a szántástól kezdve végig minden mezei munkát gépek végezték, így a boronálást, vetést, kukurica-törést, gyűjtést, gereblyélést, szekérrakást, boglyakészítést, cséplést, morzsolást, szállítást és őrlést. Sőt a gabona cséplése is az aratással egyidejűleg történik az aratógép után akasztott és mozgásban levő cséplőgépen, mely négyesével rakja le a tarlóra a kics-pelt búzával teli zsákokat. A manille gyártáson kívül még sok gazdasági szempontból igen érdekes film került bemutatásra. A mozi előadás után mindkét nap egy használt traktort szedtek széjjel szakszerű magyarázatok kísérete mellett.

Az Erdélyi Róm. Kath. Státus egy millió lejt jegyzett az Erdélyi Magyar Földhitelintézet alapítókéjére. Az Erdélyi Magyar Földhitelintézet folyamatban levő részvényjegyzésének kimagasló eseménye az Erdélyi Róm. Kath. Státus egy milliós részvényjegyzése. A Státus részvényjegyzése buzdító például szolgál más erkölcsi testületeink számára a melyek a törvény értelmében résztvehetnek a Földhitelintézet részvényjegyzésében.

A Szatmárvármegyei Mezőgazdasági kamara, a tulajdonát képező szelektort (vetőmagtisztító és osztályozó gép) a vármegye gazdaközönségének díjtalanul bocsátja rendelkezésére használat céljából.

A Háromszékvármegyei Gazdasági Egylet felhívja tagjait, hogy amennyiben tél-áron mütrágyát: szuperfoszfátot és mézsnitrogént óhajtanak rendelni, jelentsék be szükségletüket Séra István g. e. titkár urnál.

A Szatmárvármegyei Gazdasági Egylet felhívja tagjait, hogy tavaszi vetőmagszükségletüket az egyesületi szövetkezet útján szerezzék be. A szövetkezetnél raffia, rézgalic, mütrágyák és gépek is kaphatók.

A marosvásárhelyi gazdakör most tartotta meg ezévi közgyűlését. A tárgysorozat rendén a vezetőség bejelentette, hogy a gazdakörnek 80000 L olyan adóssága van, amelyre fedezet nincsen. A gazdakör házának eladását vetették fel egyesek. A közgyűlés azonban végeredményben úgy döntött, hogy az adósság kifizetését vállalják a tagok és mindjárt ott a közgyűlésen kötelező nyilatkozatokat is irtak alá a gazdák, amelyek alapján egy fél óra alatt meg volt a hiányra a fedezet. Szívből gratulálunk a marosvásárhelyi székely gazdatestvéreinknek és a gazdakör további áldásos munkájához sok szerencsét kívánunk.

A Szatmárvármegyei Gazdasági Egylet március hó 5.-én tartja ezévi rendes közgyűlését Szatmáron az Urikaszinó nagytermében.

A burgonya vetőmag behozatali vámját mely eddig kg-ként 5 L, vagonként 50000 L volt, a kormány törölte. E tétel úgy hisszük annakidején is csak tévedésből csuszhatott be a vámtarifába.

A kormány megengedte a tisztítatlan heremag kivitelét. Az engedély előtt kérdőjelként állunk. A tisztítatlan áru kivitelének megtiltásával az előző kormánynak ez volt a célja, hogy 10 év alatt visszazerezze a romániai főleg pedig az erdélyi heremag régi jó hírnevét, mert az utóbbi években exportált anyag minőségével a külföld elvesztette a romániai áru iránti bizalmát és azt nem is vásárolta. Most amikor a heremagnak nincsen ára, pillanatnyilag helyesnek volna mondható a nyers áru kivitelének engedélyezése. Ez az engedély azonban a gazdák szempontjából már nem jelent előnyt és ez nem fog helyzet javulást vonni maga után, mert ma már a kereskedelem kezében van az áru. Alig van gazda, aki eddig bírta volna halasztani a heremag eladást. A kereskedők idei profitjáért a nagy célkitűzés romba dől és tovább megy rossz hírünk úgy, hogy még a javulási szándék komolyságában sem fog bizni ezután a külföld.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lei. Vastagabb betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei.

Eladó vagy bérbeadó a Balaton mellett Keszthely és Hévíz között egy 4700 öl kiterjedésű bekerített kis gazdaság, amelyből 1 hold fiatal termő csemege-szőlő, a többi gyümölcsös, konyha és díszkert. A birtokon van egy 4 szobás urilak, garage, istálló, sertésol. A birtok kiválóan alkalmas sertés, baromfi és méhtenyésztésre. Cim: Dr. Kukulyevitz József gazd. ak. tanár, Keszthely, gazd. ak.

Azonnali belépésre ispáni vagy gazdatiszti állást keres. 20 évi gyakorlattal bíró nős, okleveles gazda, beszél románul és magyarul. Cim: Gyerkó Márton Porcesti, pu. Alunis, jud. Mures. 283

Csabagyöngye, fehér és piros sasza, valamint a legjobb borfajta szőlőoltványok kaphatók még Schöppner Sámuel volt m. kir. szőlő és borászati felügyelő, E. G. E. tag szőlőoltványtelepén Sövényfalva (Cornesti), Kisküküllő vm. 284

Eladó 4000 darab birs körte vadonc 60%-ban kézben ojható és 500 darab Dusie alany. Ára 1000 darabonként 1000 L. Cim: Mádly András Turda. 288

Bükköny mag eladó. Gidófalvy István Dabăca posta Vala-ut, jud. Cluj. 290.

Eladó 2 1/2 éves nemes vérű Izlandi tenyész bika pusztakamarási malomnál. Cim: Cămarășul, Județul Cluj. 294.

Eladó 120 drb. március első felében bárányozó racka juh darabonként 800 leiért. Klein Jakab suiai birtokos Dej. Postafiók: 115. 295.

Az 264
Ambrosi szőlőoltványtelep Medgyes-Medias

Tul. Dr. AMBROSI ALFRED
szállít elsőrangú és garantált fajtisza minőségű szőlőoltványokat, amerikai alanyvesszőket. — Kérje új árjegyzékünket.

Tavaszi ültetéshez gyümölcsfacsemete

igen szép félmagastörzsű, bokor-rózsa, Gledicia élő sövénynek és egyéb faiskolai cikket ajánl:

Gazdasági Tanintézet Faiskolája,
Medias — Medgyes, Tárnavá-marc.
Árjegyzék ingyen és portómentes.

Szállítunk 279

elsőrendű nemes szőlőoltványokat és saját napos hegyi fekvéű amerikai telepünkről származó alanyvesszőket. — Árjegyzéket ingyen küldünk.
Gazdasági tanintézet Szőlőoltvány telepe
Medias-Medgyes. Telefon: 104 sz.

Földműves iskolát végzett,

292

intelligens és erélyes gazdasági ispánt keresek Aradhoz közelfekvő gazdaságba, aki a külső mezőgazdasági teendőkön kívül a tejjgazdaságban is gyakorlattal bír. Lehetőleg bizonyítványmásolatokkal felszerelt sajátkezüleg irt ajánlatokat kérek „Gazdasági ispán” jellegére Rudolf Mosse hirdetőbe, Arad.

Vetőmagvak

gazdasági magvak
konyhakerti magvak
virágmagvak
heremagvak
legmegbízhatóbb minőségben

286

MEZŐGAZDÁK
KERESKEDELMI R. T.-nál
Alapítva 1900 ARAD Alapítva 1900

Árjegyzék ingyen!

SALAMON és ȘTEFAN

magtermelés és magkereskedés
Cluj-Kolozsvár, Piața Mihai Viteazul
Széchenyi tér 38. szám. 280

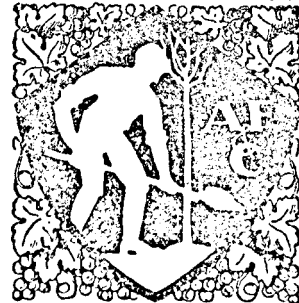
Magtermelő és kísérleti telep:
Sănnicoare-Szamoszentmiklós

Legkiválóbb minőségű eredeti, Németországból importált konyhakerti és virágmagvak, kerti, gazdasági, takarmány- és fűmagvak állandó nagy raktára. Legnagyobb csiraképeség garantálva. Árjegyzék ingyen!

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk!

Eredeti Quedlinburgi, Eckendorfi takarmány répamag!
Fajta azonosság garantálva!

FAISKOLÁK ÉS SZŐLŐOLTVÁNYTELEPEK R.T.

AMBROSI, FISCHER
& CO
AIUD, JUD. ALBA
Catalog gratis

272